

(*)Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais

Presentación

(*)

A Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais ten unha ampla traxectoria dentro da nosa universidade. A principios dos 70 xa se impartían ensinanzas de Ciencias Económicas no antigo Colexio Universitario de Vigo, que en 1980 pasaría a integrarse na Universidade de Santiago de Compostela. En 1990 segregábase no Campus de Vigo, o que suporá o nacemento da Universidade de Vigo.

No curso 1991/92 iníciase a docencia das licenciaturas de Ciencias Económicas e de Ciencias Empresariais no edificio actual, rexistrándose dos procesos de reforma dos seus plans de estudos nos anos 1995 e 2002. A raíz da promulgación do RD 1393/2007 sobre ordenación das ensinanzas universitarias ponse en marcha o proceso de adaptación ao Espazo Europeo de Educación Superior, de tal xeito que, para o curso académico 2009/10, comezarán a impartirse as titulacións de Grao en Administración e Dirección de Empresas e en Economía ás que se refiren estas guías.

Perséguese con elo ofertar unhas titulacións máis adaptadas ao contexto actual, cunha adaptación das metodoloxías docentes orientadas cara a aprendizaxe do alumnado e o desenvolvemento das súas capacidades.

Localización

(*)

A Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais de Vigo está no Campus de Lagoas/Marcosende, aproximadamente a 15 km. de la ciudad.

En caso de precisar información é posible contactar a través das seguintes vías:

Correo - Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais, Campus de Lagoas-Marcosende, s/n, 36310 VIGO

Teléfono - 986812400 (Centralita/Conserxería)

986 812403 (Secretaría de Alumnado)

986 812402 (Secretaría do Decanato)

Fax- 986812401

Correo electrónico - secfcee@uvigo.es (Secretaría de Alumnado)

sdfcee@uvigo.es (Secretaría do Decanato)

Web - <http://fcee.uvigo.es/>

Servizos ofertados

(*)

A Facultade conta cunha importante dotación de infraestructuras destinadas a dar soporte ás actividades de investigación, docencia e extensión universitaria. Resumidamente, hai 15 aulas de docencia, 13 aulas-seminario, 6 aulas de informática e un aula informática de libre acceso. Adicionalmente dispón dun salón de actos cun aforo aproximado dunhas 550 persoas , un salón de graos para 60-80 personas, biblioteca con 400 postos de lectura e cafetería-comedor.

A continuación desglósase a información sobre servicios importantes para o alumnado:

SERVICIOS OFERTADOS AOS ESTUDANTADO

- AULA INFORMÁTICA DE LIBRE ACCESO:

Ordenadores a disposición dos alumnos con aplicaciones de uso corrente, acceso a Internet e posibilidade de impresión de documentos

- REDE INALÁMBRICA:

Acceso WIFI a Internet en toda a Facultade.

- REPROGRAFÍA:

Fotocopias, encuadernacións, transparencias, impresión de documentos, material de estudio, etc...

Horario regular : Mañá de 9 a 14 h. - Tarde de 15:45 a 18:00 h.

- CAFETERÍA E COMEDOR:

Servicio de cafetería completo, almorzos e comidas con menús do día.

Horario SS.Cafetería: De 8:45 a 21 h.

Horario SS.Comedor: De 13 a 15:30 h.

- SERVICIOS ADMINISTRATIVOS:

Servicios de xestión do alumnado (matrículas, traslados, solicitudes de validacións, emisión de títulos, etc...), asuntos económicos e secretaría do Decanato.

Horario atención ó público: De 9 a 14 h.

- BIBLIOTECA:

Servicio de asesoramento e empréstito bibliográfico, salas de estudio e lectura e consulta bases de datos.

Para o servicio de empréstito requírese carnet de biblioteca.

Dotacións: 414 postos de lectura e estudio.

2 postos consulta bases de datos.

29.000 volumes aprox. (libros, informes, etc.)

560 títulos de publicacións periódicas:

330 revistas e 230 estatísticas.

Equipo decanal

(*)

Decano: Miguel Ángel Crespo Domínguez

Secretaria: Raquel Díaz Vázquez

Vicedecana de Calidade: Rocío Rodríguez Daponte

Vicedecano de coordinación: Santiago Gómez Fraiz

Vicedecano de Organización Académica: Fernando Comesaña Benavides

Vicedecana de Relacións Internacionais: Mª Jesús Fernández Arias

(*)Máster Universitario en Administración Integrada de Empresas e Responsabilidade Social Corporativa

Subjects

Year 1st

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V03M134V01101	Corporate Social Responsibility	1st	5
V03M134V01102	Ethics Management	1st	5
V03M134V01103	Strategic Management	1st	5
V03M134V01104	CSR and Marketing	1st	3
V03M134V01105	Responsible Marketing	1st	4
V03M134V01106	Information and Communication of CSR	1st	3
V03M134V01107	Fundamentals of Internal Corporate Social Responsibility (Concept + Elements)	1st	3
V03M134V01108	Implementation and Advanced Topics of Internal Corporate Social Responsibility	1st	3
V03M134V01201	Total Quality Management	2nd	5
V03M134V01203	Social Investment and Funding with Sustainability Criteria	2nd	3
V03M134V01204	Social Accounting	2nd	3
V03M134V01206	The Final Master Degree Work	2nd	13
V03M134V01207	Standardized Management Systems: Quality, Environment, Safety and Health at Work	2nd	5

IDENTIFYING DATA				
A Responsabilidade Social na Empresa				
Subject	A Responsabilidade Social na Empresa			
Code	V03M134V01101			
Study programme	Máster Universitario en Administración Integrada de Empresas e Responsabilidade Social Corporativa			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	5	Mandatory	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department				
Coordinator	Rodríguez Daponte, María del Rocío			
Lecturers	Dopico Parada, Ana Isabel Pita Castelo, Jose Rodríguez Daponte, María del Rocío			
E-mail	rocio@uvigo.es			
Web				
General description				

Competencias

Code	
CB1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoitado nun contexto de investigación.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
CB4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
CB5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.
CG1	Recuperar e analizar información pertinente e oportuna proveniente de fontes diversas en condicións óptimas de custo e tempo
CG2	Interpretar e dominar destrezas asociados con ese campo.
CG3	Demostrar un entendemento sistemático do campo de estudo derivado do entendemento e integración de distintos enfoques teóricos
CG4	Demostrar a habilidade de concibir, deseñar, implementar e adaptar un proceso substancial coa suficiente integridad intelectual
CG5	Aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novas ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo
CG6	Integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos
CG7	Demostrar a capacidade de análise crítica, reflexión, avaliación e síntese de ideas novas e complexas
CG8	Organizar, planificar e desenvolver estratexias para levar a cabo un traballo
CG9	Comunicar as súas conclusións -e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan- a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades
CG10	Traballar en equipo.
CG11	Aplicar os coñecementos á resolución de problemas concretos.
CG12	Adaptarse a novas situacións
CG13	Estudar dun modo auto-dirixido ou autónomo
CE1	Interpretar a nova realidade social e a súa aplicación ás tarefas da dirección e organización de empresas, á análise prospectivo da competitividade e ao impulso do desenvolvemento organizativo
CE2	Identificar cales son os stakeholders e entender a súa importancia
CE3	Comprender as implicacións do comportamento ético na estratexia empresarial e nos procesos de toma de decisións, e a súa relación coa motivación, liderado e cultura empresarial
CE4	Coñecer os sistemas de xestión, normas, verificación e posibles certificacións da RSC

CE6 Elaborar memorias de sostenibilidade

CT1 Difusión de resultados e conclusións dos estudos, a través de presentacións orais e escritas que aborden ideas relacionadas coa RSC na xestión integral da empresa

CT2 Manexo de técnicas e ferramentas informáticas e de xestión para obtención de información, tratamento e procesamiento de datos, e posterior utilización

CT3 Difusión e divulgación de ideas en contextos tanto académicos como non especializados

CT4 Reflexión sobre responsabilidades sociais e éticas

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Identificar cales son os grupos de interes ou stakeholders dunha organización	CB1 CG1 CG2 CG3 CG10 CE1 CE2
Analizar e describir os sistemas de xestión, normas, verificación e posibles certificacións da RSC	CB5 CG8 CE3 CE4
Elaborar memorias de RSC / sustentabilidade	CB3 CG4 CG6 CG11 CE6 CT2
Difundir de resultados e conclusións dos estudos, a través de presentacións orais e escritas que aborden ideas relacionadas coa RSC na xestión integral da empresa.	CB2 CG5 CG9 CT1
Reflexionar sobre responsabilidades sociais e ambiental dunha organización	CB4 CG7 CG12 CG13 CT3 CT4

Contidos

Topic

A Responsabilidade Social Empresarial. Evolución do concepto. Dimensions.

Marco institucional e iniciativas internacionais para o fomento da RSE.

Os grupos de interés ou Stakeholders

Xestión da RSE nunha institución.

Implantación da RSE nunha organización e análise de informes de sustentabilidade.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	5	35	40
Presentación	5	20	25
Traballo tutelado	10	20	30
Lección maxistral	10	20	30

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións idóneas ou correctas, en base ao razoamento coa información dispoñible e a interpretación dos resultados

Presentación	O alumno presentará os resultados do seu traballo individual ou en grupo. Valorarase tanto o contido do mesmo como a presentación.
Traballo tutelado	De maneira grupal se resolverán as tarefas plantexadas polo docente como complemento das cuestións teóricas plantexadas.
Lección maxistral	SESIÓN MAXISTRAL PARTICIPATIVA: Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices do traballo, exercicios ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Resolución de dúbidas dos alumnos en relación a algún aspecto da materia (contido, traballo e / ou prácticas), proporcionando orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade desenvolverase de xeito non presencial a través do correo electrónico ou do campus remoto.
Resolución de problemas	Resolución de dúbidas dos alumnos en relación a algún aspecto da materia (contido, traballo e / ou prácticas), proporcionando orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade desenvolverase de xeito non presencial a través do correo electrónico ou do campus remoto.
Presentación	Resolución de dúbidas dos alumnos en relación a algún aspecto da materia (contido, traballo e / ou prácticas), proporcionando orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade desenvolverase de xeito non presencial a través do correo electrónico ou do campus remoto.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated	Competences
Resolución de problemas	Plantexados na aula (exercicios, casos prácticos, etc.)	20	CB1 CB2 CB3 CG1 CG5 CG11 CE1 CE2 CE4 CE6
Presentación	Defensa oral do traballo tutelado	10	CB4 CB5 CG2 CG3 CG4 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG12 CG13 CE2 CE3 CE4 CE6 CT1 CT2 CT3 CT4
Traballo tutelado	Será en grupo e consistirá no desenvolvemento dunha análise de RSE nunha empresa ou organización	70	CB2 CB3 CG1 CG7 CG10 CE2 CE4

Other comments on the Evaluation

O MAiE segue un sistema de avaliación continua. Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar a ser avaliado cun exame final que avaliará tanto os coñecementos teóricos como prácticos impartidos na materia a realizar nas datas establecidas nas convocatorias oficiais e que suporá o 100% da cualificación.

As datas dos exames poderanse consultar no Calendario Docente do MAiE (Dispoñible en MooVi no Espazo Común e na web do MAiE: <http://maiersc.webs.uvigo.es/>).

Observación: Calquera evidencia de traballos e probas plagiados ou copiados suporá unha cualificación de suspenso nas dúas convocatorias.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

ALMAGRO, J., GARMENDIA, J.A., TORRE, I., **Responsabilidad social: una reflexión global sobre la RSE**, Prentice Hall, 2009
 BOWEN, H.R., **Social Responsibilities of the Businessman**, University of Iowa Press, 1953
 CARROL, A.B., vol 38, nº3. pag 168-295, *Business & Society*, 1999

- CARROLL, A.B., **“The pyramid of corporate social responsibility: Toward the moral management of organizational stakeholders”**, Nº 34, PAG. 39-48, Business Horizons, 1991
- DOPICO PARADA, A.I., RODRÍGUEZ DAPONTE, R Y GONZÁLEZ VÁZQUEZ, E., **“Valoración de la RSC por el consumidor y medición de su efecto sobre las compras”**, nº 54 (1), pag. 39-52, Revista de Administración de Empresas. RAE, 2014
- Foretica, **Proactive stakeholder engagement. Practical Guide for companies and stakeholders**, IESE, 2008
- FREEMAN, R. E., **“The politics of stakeholder theory: Some future directions”**, nº 4, pag. 409-421, Business Ethics Quarterly, 1994
- FREEMAN, R. E., **“Ending the so called Friedman-Freeman debate”**, Vol.18, (2), pag.162-166, Business Ethics Quarterly, 2008
- FREEMAN, R. E., **Strategic Management: A stakeholder approach**, Pitman, 1984
- GARCÍA DEL JUNCO, J.; PALACIOS FLORENCIO, B. Y ESPASANDÍN BUSTELO, F., **Manual práctico de responsabilidad social corporativa**, Ediciones Piramide, 2014
- HARTMAN, LAURA P; DESJARDINS, J. Y ESPINOZA, F.A., **Ética en los negocios : decisiones éticas para la responsabilidad social e integridad personal**, McGraw-Hill, 2014
- MAIGMAN, I., FERRELL, O. C., Y FERRELL, L., **“A stakeholder model for implementing social responsibility in marketing”**, 39, nº 9/10, pag. 956- 977, European journal of marketing, 2005
- RAUFFLET, E., **Responsabilidad social empresarial**, Pearson, 2012
- RIVERA, J. M., **Gestión de la RSC**, NETBIBLO, 2010
- Complementary Bibliography**
- COMISION EUROPEA, **Comunicación de la Comisión relativa a la RSE: una contribución empresarial al desarrollo sostenible**, CE, 2002
- DE LA CUESTA, M., **“El porqué de la responsabilidad social corporativa”**, vol. 2813, pp. 45-58, Boletín económico de ICE, 2004
- DOPICO PARADA, A.I., RODRÍGUEZ DAPONTE, R Y GONZÁLEZ VÁZQUEZ, E., **“La responsabilidad social empresarial y stakeholders: un análisis clúster”**, nº 21 (1), pag. 99-114, Revista Galega de Economía, 2012
- FERNÁNDEZ, J. L. Y BAJO, A., **“La Teoría del Stakeholder o de los Grupos de Interés, pieza clave de la RSE, del éxito empresarial y de la sostenibilidad”**, nº 6, Vol 6, pag. 130-143, ESIC International Journal of Communication Resear, 2012
- MITCHELL, R., AGLE, B. Y WOOD, D., **“Toward a theory of stakeholder identification and salience: defining the principle of who and what really counts”**, Vol. 22, nº 4, pag. 853-886, The Academy of Management Review, 1997
- MORRÓS RIBERA, J. Y VIDAL MARTÍNEZ, I., **Responsabilidad social sostenibilidad : GRI e ISO 26000**, Fundación Confemetal, 2014
- PÉREZ CARRILLO, E. COORD, **Gobierno corporativo y responsabilidad social de las empresas**, Marcial Pons, 2009
- RODRÍGUEZ DAPONTE, R. Y DOPICO PARADA, A. I., **“RSE y Stakeholders: La visión de las empresas de Galicia ante los distintos grupos de interés”**, UNAULA, 2012

Recomendacións

Other comments

Paxinas WEB que el alumno debe consultar:

<http://www.corresponsables.com/>
<http://www.diarioresponsable.com/>
<http://www.expoknews.com/>
www.club sostenibilidad.org
www.csreurope.org
www.europapress.es/epsocial/rsc/
www.foretica.es
www.globalreporting.org
www.observatoriorsc.org
http://www.oecd.org/departament/0,3355,en_2649_34889_1_1_1_1_1,00.html
www.pactomundial.org

REFERENCIAS DO SISTEMAS DE XESTIÓN DA RSE.

AA1000: www.accountability.org/
 ISO/WD26000: www.iso.org/sr
 SA8000: www.sa8000.org
 SGE21: <http://www.sge21.foretica.es/es/>

IDENTIFYING DATA				
Xestión Ética				
Subject	Xestión Ética			
Code	V03M134V01102			
Study programme	Máster Universitario en Administración Integrada de Empresas e Responsabilidade Social Corporativa			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	5	Mandatory	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department				
Coordinator	Rodríguez Domínguez, María del Mar			
Lecturers	González Loureiro, Miguel Rodríguez Domínguez, María del Mar			
E-mail	mrdguez@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal			
General description				

Competencias	
Code	
CB1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoito nun contexto de investigación.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
CB4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
CB5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.
CG1	Recuperar e analizar información pertinente e oportuna proveniente de fontes diversas en condicións óptimas de custo e tempo
CG2	Interpretar e dominar destrezas asociados con ese campo.
CG3	Demostrar un entendemento sistemático do campo de estudo derivado do entendemento e integración de distintos enfoques teóricos
CG5	Aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novas ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo
CG6	Integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos
CG10	Traballar en equipo.
CE2	Identificar cales son os stakeholders e entender a súa importancia
CE3	Comprender as implicacións do comportamento ético na estratexia empresarial e nos procesos de toma de decisións, e a súa relación coa motivación, liderado e cultura empresarial
CE5	Deseñar e implementar estratexias competitivas coherentes co tamaño empresarial e a contorna, baseándose en vantaxes competitivas resultantes da RSC
CT1	Difusión de resultados e conclusións dos estudos, a través de presentacións orais e escritas que aborden ideas relacionadas coa RSC na xestión integral da empresa
CT4	Reflexión sobre responsabilidades sociais e éticas

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
Coñecer a problemática do concepto de ética empresarial	CB3
	CB5
	CG3
	CT4

Coñecer a relación entre a implantación da estratexia e a cultura empresarial nunha contorna de *RSE	CB5 CE2 CE3 CE5 CT4
Capacidade para argumentar e xustificar a conveniencia de toma de decisións éticas	CB4 CB5 CG5 CG6 CG10 CT1 CT4
Saber identificar vantaxes competitivas derivadas da *RSE	CB1 CB2 CB3 CG1 CG2 CE2 CT4

Contidos

Topic	
ÉTICA E VALORES NA EMPRESA	*
MISIÓN E VISIÓN NA EMPRESA	*
INTEGRACIÓN DE ESTRATEXIA E CULTURA EMPRESARIAL	*
RESPONSABILIDADE SOCIAL EMPRESARIAL E VANTAXE COMPETITIVA	*

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Estudo de casos	12.5	37.5	50
Lección maxistral	12.5	7.5	20
Traballo	5	50	55

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Estudo de casos	Análise de casos a partir de documentación entregada en clases ou ben casos de actualidade, etc
Lección maxistral	Exposición teórica por parte do profesor dos contidos da materia

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Exposición teórica por parte do profesor dos contidos da materia. O profesor responderá as dúbidas do alumnado.
Estudo de casos	Análise de casos a partir de documentación entregada en clases ou ben casos de actualidade, etc. O profesor responderá as dúbidas do alumnado
Tests	Description
Traballo	Presentación dun traballo o proxecto por parte do alumno. O profesor atenderá os alumnos en tutoría

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated	Competences
Estudo de casos	Formulación e resolución de casos prácticos sobre as cuestións teóricas desenvolvidas	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG6 CE2 CE3 CE5 CT1 CT4
Traballo	Avaliación do traballo autónomo do alumno mediante presentación e/ou proba escrita de proxectos e casos	70		CE2 CE3 CE5 CT1 CT4

Other comments on the Evaluation

O MAiE segue un sistema de avaliación continua con participación activa en clase. Para aqueles alumnos que non alcancen o 50% da cualificación na avaliación continua, terán que realizar un exame final da materia na data da convocatoria oficial, que avaliará tanto os coñecemento teóricos como prácticos da asignatura, ademáis de presentar todas as evidencias dos traballos de aula realizados polos alumnos de avaliación continua.

As datas dos exames poderanse consultar no Calendario Docente do MAiE (Dispoñible en MooVi no Espazo Común e na web do MAiE: <http://maiersc.webs.uvigo.es/>).

Observación: Calquera evidencia de traballos e probas plagiados ou copiados supoñerá unha cualificación de suspenso nas dúas convocatorias.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Porter Kramer, **La creación de valor compartido**, Harvard Business Review,

Complementary Bibliography

David, **Administración Estratégica**, Pearson,

Hodge, B.J.; Anthony, W.P. & Gales, L.M., **Teoría de la organización : un enfoque estratégico**, Prentice Hall,

Kinicki, A & Kreitner, R., **Comportamiento organizacional: conceptos, problemas y prácticas**, McGraw-Hill Interamericana,

LINDGREEN, KOTLER ET ALL, **A STAKEHOLDER APPROACH TO CSR**, GOWER,

Luthans, F, **Comportamiento organizacional**, McGraw-Hill Interamericana,

Navas y Guerras, **Dirección Estratégica**, Civitas,

Ponti, F, **Los Caminos de la negociación : personas, estrategias y técnicas**, Granica,

Porter, **Estrategia Competitiva**, Piramide,

Wagner, J. A. & Hollenbeck, J.R, **Comportamiento organizativo : consiguiendo la ventaja competitiva**, International Thomson Editores,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Implantación e Temas Avanzados de Responsabilidade Social Empresarial Interna/V03M134V01108

Subjects that it is recommended to have taken before

Dirección Estratéxica/V03M134V01103

Other comments

O material entregado polos profesores deberá ser leído polo alumno antes da sesión correspondente.

IDENTIFYING DATA				
Dirección Estratéxica				
Subject	Dirección Estratéxica			
Code	V03M134V01103			
Study programme	Máster Universitario en Administración Integrada de Empresas e Responsabilidade Social Corporativa			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	5	Mandatory	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department				
Coordinator	Rodríguez Domínguez, María del Mar			
Lecturers	García Álvarez, Óscar Rodríguez Domínguez, María del Mar			
E-mail	mrdguez@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal			
General description				

Competencias	
Code	
CG1	Recuperar e analizar información pertinente e oportuna proveniente de fontes diversas en condicións óptimas de custo e tempo
CG2	Interpretar e dominar destrezas asociados con ese campo.
CG3	Demostrar un entendemento sistemático do campo de estudo derivado do entendemento e integración de distintos enfoques teóricos
CG4	Demostrar a habilidade de concibir, deseñar, implementar e adaptar un proceso substancial coa suficiente integridad intelectual
CG5	Aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo
CG7	Demostrar a capacidade de análise crítica, reflexión, avaliación e síntese de ideas novas e complexas
CG8	Organizar, planificar e desenvolver estratexias para levar a cabo un traballo
CG9	Comunicar as súas conclusións -e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan- a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüedades
CG10	Traballar en equipo.
CG11	Aplicar os coñecementos á resolución de problemas concretos.
CG12	Adaptarse a novas situacións
CG13	Estudar dun modo auto-dirixido ou autónomo
CE1	Interpretar a nova realidade social e a súa aplicación ás tarefas da dirección e organización de empresas, á análise prospectivo da competitividade e ao impulso do desenvolvemento organizativo
CE5	Deseñar e implementar estratexias competitivas coherentes co tamaño empresarial e a contorna, baseándose en vantaxes competitivas resultantes da RSC
CE8	Valorar a pertinencia da mobilización de recursos e as posibilidades intermedias entre xerarquía e mercado (internalización vs. externalización).
CE9	Integrar e implementar os diferentes sistemas de xestión normalizados de I D I, calidade e medioambiente no proceso de planificación estratéxica da empresa tendo en consideración a súa responsabilidade social corporativa.
CT1	Difusión de resultados e conclusións dos estudos, a través de presentacións orais e escritas que aborden ideas relacionadas coa RSC na xestión integral da empresa

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
Identificar os valores, recursos e capacidades que permitan crear vantaxes competitivas	CG1
	CG2
	CG3
	CG7
	CG12
	CE1
	CT1

Analizar as oportunidades e ameazas da contorna empresarial para a toma de decisións	CG1 CG2 CG5 CG7 CG10 CG11 CG12 CE1 CE5 CT1
identificar as estratexias máis adecuadas para cada realidade empresarial	CG2 CG4 CG7 CG8 CG9 CG11 CE1 CE5 CT1
Coñecer as alternativas de cooperación empresarial e valoralas como fonte de vantaxes competitivas	CG1 CG2 CG3 CG12 CG13 CE8 CT1
Coñecer e valorar a importancia do I+D+i na estratexia empresarial	CG2 CG3 CG5 CG7 CE9 CT1

Contidos	
Topic	
O proceso estratéxico	*
Estratexias con base na industria	*
Estratexias para industrias con base tecnolóxica	*
Estratexias de I+D+i	*
Estratexias de cooperación	*

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Estudo de casos	7.5	35	42.5
Lección maxistral	20	7.5	27.5
Traballo	5	50	55

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Estudo de casos	Análise de casos a partir de documentación entregada en clases ou ben casos de actualidade, etc
Lección maxistral	Exposición teórica por parte do profesor dos contidos da materia

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Lección maxistral	Exposición teórica por parte do profesor dos contidos da materia. O profesor responderá as dúbidas do alumnado.
Estudo de casos	Análise de casos a partir de documentación entregada en clases ou ben casos de actualidade, etc. O profesor responderá as dúbidas do alumnado
Tests	Description
Traballo	Presentación dun traballo o proxecto por parte do alumno. O profesor atenderá os alumnos en tutoría

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences		
Estudo de casos	formulación e resolución de casos prácticos sobre as cuestións teóricas desenvolvidas	20	CG1 CG2 CG7 CG9 CG10 CG11 CG12	CE1 CE8 CE9	CT1
Traballo	Avaliación do traballo autónomo do alumno mediante a presentación e/ou proba escrita de proxectos e casos	80	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE1 CE5 CE8 CE9	CT1

Other comments on the Evaluation

O MAiE segue un sistema de avaliación continua con participación activa en clase. Para aqueles alumnos que non cumpran ou que non alcancen o 50% da cualificación na avaliación continua, terán que presentarse a un exame final da materia

As datas dos exames poderanse consultar no Calendario Docente do MAiE (Dispoñible en MooVi no Espazo Común e na web do MAiE: <http://maiersc.webs.uvigo.es/>).

Observación: Calquera evidencia de traballos e probas plagiados ou copiados supoñerá unha cualificación de suspenso nas dúas convocatorias

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

David, **administración estratéxica**, pearson,

Porter, **estrategia competitiva**, piramide,

Navas y Guerras, **Dirección estratéxica**, civitas,

Schilling, **Dirección Estratéxica de la innovación tecnolóxica**, Mc Graw-Hill,

Olcese, **Manual de la empresa responsable y sostenible**, McGraw-Hill,

Moreno, Uriarte y Topa, **La responsabilidad social empresarial**, piramide,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Xestión Ética/V03M134V01102

Other comments

O material proporcionado debe ser lido antes de cada clase, segundo indicacións do profesor

IDENTIFYING DATA				
RSC e Marketing				
Subject	RSC e Marketing			
Code	V03M134V01104			
Study programme	Máster Universitario en Administración Integrada de Empresas e Responsabilidade Social Corporativa			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	3	Mandatory	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department				
Coordinator	López Miguens, María Jesús			
Lecturers	López Miguens, María Jesús			
E-mail	chusl@uvigo.es			
Web				
General description	A materia persegue o desenvolvemento dun Plan de Marketing baixo un enfoque de marketing responsable			

Competencias	
Code	
CB1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoito nun contexto de investigación.
CB3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
CG1	Recuperar e analizar información pertinente e oportuna proveniente de fontes diversas en condicións óptimas de custo e tempo
CG2	Interpretar e dominar destrezas asociados con ese campo.
CG3	Demostrar un entendemento sistemático do campo de estudo derivado do entendemento e integración de distintos enfoques teóricos
CG5	Aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo
CG6	Integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos
CG7	Demostrar a capacidade de análise crítica, reflexión, avaliación e síntese de ideas novas e complexas
CG9	Comunicar as súas conclusións -e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan- a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüedades
CG11	Aplicar os coñecementos á resolución de problemas concretos.
CE5	Diseñar e implementar estratexias competitivas coherentes co tamaño empresarial e a contorna, baseándose en vantaxes competitivas resultantes da RSC
CE7	Coñecer o concepto, evolución e importancia do Marketing Responsable na estratexia empresarial
CT1	Difusión de resultados e conclusións dos estudos, a través de presentacións orais e escritas que aborden ideas relacionadas coa RSC na xestión integral da empresa
CT2	Manexo de técnicas e ferramentas informáticas e de xestión para obtención de información, tratamento e procesamento de datos, e posterior utilización
CT4	Reflexión sobre responsabilidades sociais e éticas

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
Comprender as perspectivas estratéxica e operativa do marketing e a súa aplicación en diferentes contextos	CB1 CG2 CG3 CG5 CG7 CG11 CE5
Analizar a empresa e a súa contorna e emitir un diagnóstico.	CG1 CG7 CT2

Preparar e realizar un informe e unha presentación oral dirixida a unha audiencia determinada.	CG9 CT1
Avaliar diferentes situacións éticas e sociais.	CB3 CG6 CG7 CE5 CE7 CT4

Contidos

Topic	
1. O marketing responsable	Definición
2. O plan de marketing	Definición Contido e estrutura do plan de marketing

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	4	4	8
Traballo tutelado	11	43	54
Presentación	5	8	13

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	SESIÓN MAXISTRAL PARTICIPATIVA: Exposición por parte do docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo alumno. Requírese a participación activa do alumnado. Recoméndase ao estudante que traballe previamente o material entregado polo profesor e que se consulte a bibliografía recomendada para completar a información co fin de seguir as explicacións e participar activamente nas cuestións e preguntas suscitadas ao longo das sesións de aula.
Traballo tutelado	TRABALLO TUTELADO. O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara proxectos, seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Actividade autónoma do alumnado que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Presentación	PRESENTACION. Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dos resultados dun caso, traballo, ... de maneira individual ou en grupo.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Atenderanse as dúbidas que poidan xurdir ao alumno no desenvolvemento da materia.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences			
Traballo tutelado	TRABALLO TUTELADO.	70	CB1 CB3	CG1 CG2 CG3 CG5 CG6 CG7 CG11 CG9	CE5 CE7	CT2 CT4
Presentación	PRESENTACIÓN/S E/OU EXPOSICIÓN/S.	30				CT1

Other comments on the Evaluation

O MAiE segue un sistema de avaliación continua. Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar a ser avaliado cun exame final que avaliará tanto os coñecementos teóricos como prácticos impartidos na materia a realizar nas datas establecidas nas convocatorias oficiais e que suporá o 100% da cualificación.

As datas dos exames poderanse consultar na web do MAiE (<http://maiersc.webs.uvigo.es/>).

Observación: Calquera evidencia de traballos e probas plaxiados ou copiados suporá unha cualificación de suspenso nas dúas convocatorias.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Cutropía, C., **Plan de marketing: paso a paso.**, 2ª ed., Esic, 2005

Kotler, P.; Armstrong, G., **Marketing**, Pearson Educación, 2012

Kotler, P.; Kartajava, H.; Setiawan, I., **Marketing 3.0**, LIP Editorial Empresarial, 2011

Sainz de Vicuña-Ancín, J. M., **El plan de Marketing en la práctica**, Esic, 2022

Complementary Bibliography

Alonso, M.I., **El plan de marketing digital.**, Pearson-Prentice Hall., 2008

Cutropía, C., **El plan de marketing: cómo elaborarlo con ayuda informática.**, 3ª ed., Esic, 2000

De Jay, R., **Prepare un buen plan de marketing en una semana.**, Gestión 2000, 2001

Martin, D.; Schouten, J., **Sustainable Marketing**, Prentice Hall, 2012

Rauflet, E.; Lozano, J. F.; Barrera, E.; García, **Responsabilidad Social Empresarial**, Pearson Educación, 2012

Silos, J.; Galiano, J.P., **Informe Forética 2011. Evolución de la responsabilidad social de las empresas en España**, 2011

Velasquez, M., **Ética en los negocios**, Pearson Educación, 2006

Recomendaciones

Subjects that continue the syllabus

Información e Comunicación da RSC/V03M134V01106

Subjects that it is recommended to have taken before

A Responsabilidade Social na Empresa/V03M134V01101

Marketing Responsable/V03M134V01105

IDENTIFYING DATA				
Marketing Responsible				
Subject	Marketing Responsible			
Code	V03M134V01105			
Study programme	Máster Universitario en Administración Integrada de Empresas e Responsabilidade Social Corporativa			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	4	Mandatory	1	1c
Teaching language	Castelán			
Department				
Coordinator	González Vázquez, Encarnación			
Lecturers	González Vázquez, Encarnación Rodríguez Comesaña, Lorenzo			
E-mail	egzlez@uvigo.es			
Web				
General description				

Competencias

Code	
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
CB4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
CG4	Demostrar a habilidade de concibir, deseñar, implementar e adaptar un proceso substancial coa suficiente integridad intelectual
CG10	Traballar en equipo.
CG11	Aplicar os coñecementos á resolución de problemas concretos.
CG12	Adaptarse a novas situacións
CG13	Estudar dun modo auto-dirixido ou autónomo
CE7	Coñecer o concepto, evolución e importancia do Marketing Responsible na estratexia empresarial
CT1	Difusión de resultados e conclusións dos estudos, a través de presentacións orais e escritas que aborden ideas relacionadas coa RSC na xestión integral da empresa
CT4	Reflexión sobre responsabilidades sociais e éticas

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Demostrar coñecementos sobre o márketing responsable que acheguen unha base para ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas na xestión empresarial	CB2 CG10 CG11 CG13 CE7
Ser capaz de integrar e aplicar coñecementos de márketing responsable	CG4 CG11 CG12 CT1 CT4
Saber extraer conclusións sobre a materia obxecto de estudo e comunicalas ante diferentes públicos de forma individual ou en grupo	CB4 CG10 CG12

Contidos

Topic	
Tema 1. O marketing 3.0	3.1 Por que o márketing 3.0? 1.2 A era da participación e o márketing de colaboración 1.3 O paradoxo da era da globalización e o márketing cultural 1.4 a era da sociedade creativa e o márketing espiritual 1.5 Márketing 3.0: de colaboración, cultural e espiritual

Tema 2. Futuro modelo para o marketing 3.0	2.1 O futuro do márketing: horizontal, non vertical. 2.2 O quenda da alma humana: o modelo 3i 2.3 Cambio ao márketing de valores 2.4 Márketing 3.0: O significado do márketing e o márketing do significado
Tema 3. Estratexias de marketing responsables	3.1 Transmitir a misión aos consumidores 3.2 Transmitir os valores aos empregado 3.3 Transmitir os valores á canle de distribución 3.4 Transmitir a visión aos accionistas 3.5 Aplicación do márketing responsable

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Debate	5	10	15
Estudo de casos	12.5	32.5	45
Presentación	7.5	32.5	40

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticarlo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.

Atención personalizada

Methodologies Description

Presentación	realizaranse as tutorizacións necesarias no despacho.
Estudo de casos	realizásen as tutorías necesarias para a resolución dos mesmos en horas de clase

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Debate	a avaliación basearase na media da cualificación obtida polo grupo, baseada na valoración que realicen os seus compañeiros e a que realice o profesor despois do debate. Os integrantes do grupo recibirán a cualificación que obteña o membro do equipo que peor cualificación obtivese.	25	CB4 CG10 CG11
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticarlo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.	25	CB2 CG4 CG10 CG11
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia que o docente lle asignará. Será un traballo en grupo. Realizarase unha avaliación de cada un dos membros do grupo e posteriormente o grupo recibirá a nota que obteña o membro do grupo que obteña menor cualificación	50	CG11 CT1 CG12 CT4 CG13

Other comments on the Evaluation

O MAiE segue un sistema de avaliación continua. Para aqueles alumnos que non alcancen o 50% da cualificación na avaliación continua, terán que acudir a segunda convocatoria. Nesta convocatoria poderase esixir un exame.

As datas dos exames poderanse consultar no Calendario Docente do MAiE (Dispoñible en MooVi no Espazo Común e na web do MAiE: <http://maiersc.webs.uvigo.es/>).

Observación: Calquera evidencia de traballos e probas plagiados ou copiados supoñerá unha cualificación de suspenso nas dúas convocatorias.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

A Responsabilidade Social na Empresa/V03M134V01101

RSC e Marketing/V03M134V01104

Subjects that it is recommended to have taken before

Xestión Ética/V03M134V01102

IDENTIFYING DATA				
Information and Communication of CSR				
Subject	Information and Communication of CSR			
Code	V03M134V01106			
Study programme	(*)Máster Universitario en Administración Integrada de Empresas e Responsabilidade Social Corporativa			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	3	Mandatory	1st	1st
Teaching language	Spanish Galician English			
Department				
Coordinator	Otero Neira, María del Carmen			
Lecturers	Fernández Arias, María Jesús Otero Neira, María del Carmen			
E-mail	cachu@uvigo.es			
Web				
General description	The goal of this matter is understanding how Marketing and Corporate Communication of companies provide information about their corporate identity in order to influence their image on their stakeholders through corporate associations (including CSR) to, in the long term, configure Business Reputation. And ultimately inform their stakeholders			

Skills

Code	
CB5	(*)Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.
CG2	Interpretar y dominar destrezas asociados con ese campo
CG8	Organizar, planificar y desarrollar estrategias para llevar a cabo un trabajo
CG9	Comunicar sus conclusiones -y los conocimientos y razones últimas que las sustentan- a públicos especializados y no especializados de un modo claro y sin ambigüedades.
CG10	Trabajar en equipo.
CG11	Aplicar los conocimientos a la resolución de problemas concretos.
CE5	
CT1	
CT3	

Learning outcomes

Learning outcomes	Competences
Purchase knowledges and command of the subject	CB5 CG2
Know apply and communicate the concepts purchased in the subject of an individual way and/or in group	CG8 CG9 CG10 CG11 CE5 CT1 CT3

Contents

Topic	
MARKETING and CORPORATE COMMUNICATION	1. Corporate Identity, Image and Reputation 2. Management of Crisis
Integrated Communication ad Social Corporate Responsibility (SCR)	CSR Communication Strategies

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours

Mentored work	9	15	24
Lecturing	5	6	11
Presentation	5	18	23
Objective questions exam	1	16	17

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Mentored work	The student develops exercises or projects in the classroom under guidelines and supervision of the professor. It can be done individually or in groups
Lecturing	Teaching sessions by the professor on the contents of the matter offering theoretical bases and /or guidelines of work, activities, exercises or projects to be developed by the student
Presentation	The student will present the results of his individual or group works. It is assessed both the content and the presentation.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Presentation	Individualized attention to students under request on tutoring hours

Assessment

	Description	Qualification	Evaluated	Competences
Mentored work	The students develop exercises, tasks or projects under the guidelines and supervision of the professors. This work can be done individually and / or in a group.	40	CB5	CG2 CE5 CT1 CG8 CT3 CG10 CG11
Presentation	Students will present the results of their work individually or as a group. There will be assessed both the contents and the oral presentation.	40		CG9 CE5 CT1 CG10 CG11
Objective questions exam	Individual testing on the contents of the matter	20	CB5	CG2

Other comments on the Evaluation

The MAiE follows a continuous evaluation system. As an alternative to continuous evaluation, students may choose to be evaluated with a final exam that will cover both the theoretical and practical knowledge taught in the subject, which will take place on the dates established in the official calls and that will mean 100% of qualification. In these cases, an exam may be required that will evaluate both the theoretical and practical knowledge of the subject, as well as the presentation of all the evidence of the classroom work carried out by the continuous evaluation students.

The dates of these exams can be consulted in the MAiE Teaching Calendar (Available at MooVi in the Common Space and on the MAiE website: (<http://maiersc.webs.uvigo.es/>)).

Observation: Any evidence of plagiarized or copied work and tests will lead to a failing grade in both calls

Sources of information

Basic Bibliography

Currás Pérez, Rafael, **Identidad e imagen corporativas: revisión conceptual e interrelación**, Teoría y Praxis,
 Martín de Castro, G., **Reputación empresarial y ventaja competitiva**, ESIC,
 Pérez, Andrea, y Rodríguez del Bosque, Ignacio, **Identidad, imagen y reputación de la empresa: integración de propuestas teóricas para una gestión Exitosa**, Cuadernos de Gestión,
 Van Riel, Cees B.M., **Comunicación Corporativa**, Prentice Hall,
 Villafañe Gallego, J., **La buena reputación**, Pirámide,
 Burgueño, J. M., **Qué hacer cuando arde la red: gestión de crisis de comunicación online. Qué hacer cuando arde la red**, 2018

Complementary Bibliography

Currás Pérez, R., **Comunicación de la responsabilidad social corporativa: Imagen e identificación con la empresa como antecedentes del comportamiento del consumidor**, TESIS DOCTORAL,
 De Quevedo Puente, E., **Reputación y creación de valor**, Thomson Paraninfo,

Recommendations

Other comments

This learning guide anticipates the learnign assets and methodologies for the development of the subject and it is conceived in a flexible form. The data that appears in this guide and in his planning and educational methodologies are orientative by considering adjustments derived from the heterogeneity of the groups and of the students or any other cincumstance that may arise.

In consequence, it can require readjustments along the academic course promoted by the dynamics of the class and of the group or by the importance of the situations that could arise. Likewise, the proffessors will offer the students the necessary information and concrete guidelines at each moment of the formative process.

IDENTIFYING DATA				
Fundamentals of Internal Corporate Social Responsibility (Concept + Elements)				
Subject	Fundamentals of Internal Corporate Social Responsibility (Concept + Elements)			
Code	V03M134V01107			
Study programme	(*)Máster Universitario en Administración Integrada de Empresas e Responsabilidade Social Corporativa			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	3	Mandatory	1st	1st
Teaching language	Spanish Galician			
Department				
Coordinator	Velando Rodríguez, María Elena			
Lecturers	Velando Rodríguez, María Elena			
E-mail	velando@uvigo.es			
Web				
General description				
Skills				
Code				
CB3	(*)Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.			
CB4	(*)Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.			
CG4	Demostrar la habilidad de concebir, diseñar, implementar y adaptar un proceso sustancial con la suficiente integridad intelectual			
CG6	Integrar conocimientos y enfrentarse a la complejidad de formular juicios a partir de una información que, siendo incompleta o limitada, incluya reflexiones sobre las responsabilidades sociales y éticas vinculadas a la aplicación de sus conocimientos y juicios			
CG7	Demostrar la capacidad de análisis crítico, reflexión, evaluación y síntesis de ideas nuevas y complejas			
CG10	Trabajar en equipo.			
CG11	Aplicar los conocimientos a la resolución de problemas concretos.			
CE10				
CT1				
CT4				
Learning outcomes				
Learning outcomes			Competences	
(*)Know the terminology of human resources management applying corporate social responsibility criteria.			CB3 CG7 CE10 CT4	
Know the methodological procedures of human resources management applying criteria of ethics and corporate social responsibility.			CB3 CG4 CG7 CE10 CT4	

(*)Know and apply the methodological procedures of human resources selection management applying criteria of ethics and corporate social responsibility.	CB3 CB4 CG4 CG6 CG7 CG10 CG11 CE10 CT1 CT4
(*)Know the principles of the remuneration system following criteria of ethics and corporate social responsibility.	CB3 CG4 CG7 CE10 CT1 CT4
Analyze and evaluate the application of the principles of the remuneration system following criteria of ethics and corporate social responsibility, and be able to make decisions that improve its implementation.	CB3 CB4 CG4 CG6 CG7 CG10 CG11 CE10 CT1 CT4

Contents

Topic	
(*)A Responsabilidade Social Interna e a Dirección e Xestión de recursos humanos en empresas socialmente responsabeis	(*)1. A Responsabilidade Social Interna: Elementos. 2. Os procesos de adquisición de recursos humanos en empresas socialmente responsabeis 3. As estratexias e procesos retributivos e a Responsabilidade Social.

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	6.5	16.5	23
Problem solving	6	17	23
Case studies	10	19	29

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Lecturing	(*)Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. Requirese a participación activa do alumnado.
Problem solving	(*)Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumnado debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados.
Case studies	(*)Análise dun feito, problema ou suceso coa finalidade de reflexionar, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, completar coñecementos, diagnosticarlo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Case studies	

Assessment

Description	Qualification	Evaluated Competences
-------------	---------------	-----------------------

Problem solving (*)Resolución de problemas e exercicios de responsabilidade social aplicada á xestión de recursos humanos.	33	CB3 CB4	CG4 CG6 CG7 CG10 CG11	CE10	CT1 CT4
Case studies (*)Estudo e resolución de casos de responsabilidade social interna.	67	CB3 CB4	CG4 CG6 CG7 CG10 CG11	CE10	CT1 CT4

Other comments on the Evaluation

The MAiE follows a continuous evaluation system and requires a minimum attendance of 80%. For those students who do not meet face-to-face or who do not reach 50% of the grade in the continuous assessment, they will have to attend the second evaluation. In this evaluation may require an exam that will assess both the theoretical and practical knowledge of the subject, as well as the presentation of all evidence of classroom work by students of continuous assessment. Observation: Any evidence of works and evidence plagiarized or copied will suppose a qualification of suspense in the two calls.

Sources of information

Basic Bibliography

Carneiro Caneda, M., **La responsabilidad social corporativa interna**, ESIC, 2004

Ena, B. y Delgado, S., **Recursos Humanos y Responsabilidad Social Corporativa**, Paraninfo, 2012

Complementary Bibliography

Carneiro Caneda, M., **Guía de Responsabilidad Social Empresarial Interna y Recursos Humanos**, Junta de Andalucía,

Velasquez, M.G, **Etica en los Negocios**, Pearson, 2006

Fuentes, F.; Núñez, J. y Veroz, R., **Alternativas de Cumplimiento de Responsabilidad Social en Gestión de Recursos Humanos**, Universia Business Review,

AEDIPE, **La Aplicación de la Responsabilidad Social a la Gestión de Personas**, AEDIPE, 2008

ICSA, **Informe de Remuneraciones Pymes y Gran empresa**, ICSA,

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Implementation and Advanced Topics of Internal Corporate Social Responsibility/V03M134V01108

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Ethics Management/V03M134V01102

Subjects that it is recommended to have taken before

Corporate Social Responsibility/V03M134V01101

IDENTIFYING DATA**Implantación e Temas Avanzados de Responsabilidade Social Empresarial Interna**

Subject	Implantación e Temas Avanzados de Responsabilidade Social Empresarial Interna			
Code	V03M134V01108			
Study programme	Máster Universitario en Administración Integrada de Empresas e Responsabilidade Social Corporativa			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	3	Mandatory	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department				
Coordinator	Diéguez Castrillón, María Isabel			
Lecturers	Álvarez Prego de Oliver, Javier Eloy Cabanelas Lorenzo, Pablo Crespo Franco, Tony Diéguez Castrillón, María Isabel Lampón Caride, Jesús Fernando Vila Alonso, María Mercedes			
E-mail	idieguez@uvigo.es			
Web				
General description	A asignatura presenta aplicacións prácticas da dimensión interna da responsabilidade social corporativa.			

Competencias

Code	
CB5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.
CG7	Demostrar a capacidade de análise crítica, reflexión, avaliación e síntese de ideas novas e complexas
CG8	Organizar, planificar e desenvolver estratexias para levar a cabo un traballo
CG9	Comunicar as súas conclusións -e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan- a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüedades
CG10	Traballar en equipo.
CG11	Aplicar os coñecementos á resolución de problemas concretos.
CG12	Adaptarse a novas situacións
CG13	Estudar dun modo auto-dirixido ou autónomo
CE10	Coñecer e manexar a terminoloxía e os procedementos metodolóxicos propios da xestión de recursos humanos aplicando criterios de responsabilidade social corporativa
CT1	Difusión de resultados e conclusións dos estudos, a través de presentacións orais e escritas que aborden ideas relacionadas coa RSC na xestión integral da empresa
CT3	Difusión e divulgación de ideas en contextos tanto académicos como non especializados

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Facilitar ao alumnado o desenvolvemento tanto da autoxestión como das habilidades interpersoais, e da comunicación oral e escrita, potenciando o traballo en equipo	CB6 CB5 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CG13 CE14 CE10 CT1 CT3

Contidos	
Topic	
Prácticas de Responsabilidade social interna	Conciliación Xestión da diversidade Igualdade Comunicación interna Voluntariado corporativo
Aplicación de prácticas de Responsabilidade social interna	Plan de igualdade Plan de comunicación interna Plan de responsabilidade social interna

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Estudo de casos	7	18	25
Presentación	1	5	6
Traballo tutelado	7	19	26
Lección maxistral	5	13	18

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Estudo de casos	Análise de casos concretos de prácticas de responsabilidade social interna
Presentación	Presentación e posta en común de resultados de traballos
Traballo tutelado	Realización de traballos en grupo o individuais sobre contidos da asignatura
Lección maxistral	Exposición de contidos teóricos da materia

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Estudo de casos	Atención personalizada para a resolución de casos na aula en titorías presenciais e por email
Traballo tutelado	Atención personalizada para a realización de traballos tutelados na aula, en titorías presenciais e por email

Avaliación		Qualification	Evaluated	Competences
	Description			
Estudo de casos	Resolución de casos que aborden prácticas de xestión responsable nas organizacións	25	CB5 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CG13	CE10 CT1 CT3
Traballo tutelado	Realización de plans de actuación en materia de responsabilidade social interna	75	CB5 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CG13	CE10 CT1 CT3

Other comments on the Evaluation

O MAiE segue un sistema de avaliación continua. Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar a ser avaliado con un exame final que avaliará tanto os coñecementos teóricos como prácticos impartidos na materia a realizar nas datas establecidas nas convocatorias oficiais e que suporá o 100% da calificación.

As datas dos exames poderanse consultar no Calendario Docente do MAiE (Dispoñible en MooVi no Espazo Común e na web do MAiE: <http://maiersc.webs.uvigo.es/>).

Observación: Calquera evidencia de traballos e probas plaxiados ou copiados suporá unha cualificación de suspenso nas dúas convocatorias.

No caso das actividades docentes que se leven a cabo por medios telemáticos véxase <https://www.uvigo.gal/proteccion-datos>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

CURTO GRAU M., **LA RESPONSABILIDAD SOCIAL INTERNA DE LAS EMPRESAS**, IESE, 2012

CARNEIRO CANEDA, M., **LA RESPONSABILIDAD SOCIAL CORPORATIVA INTERNA: LA NUEVA FRONTERA DE LOS RECURSOS HUMANOS**, IESE, 2004

ENA VENTURA, B., **RECURSOS HUMANOS Y RESPONSABILIDAD SOCIAL CORPORATIVA**, PARANINFO, 2012

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Fundamentos de Responsabilidade Social Empresarial Interna (Concepto + Elementos)/V03M134V01107

A Responsabilidade Social na Empresa/V03M134V01101

IDENTIFYING DATA				
Xestión da Calidade Total				
Subject	Xestión da Calidade Total			
Code	V03M134V01201			
Study programme	Máster Universitario en Administración Integrada de Empresas e Responsabilidade Social Corporativa			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	5	Mandatory	1	2c
Teaching language				
Department				
Coordinator	Ferro Soto, Carlos Antonio			
Lecturers	Ferro Soto, Carlos Antonio			
E-mail	cferro@uvigo.es			
Web				
General description	A materia ten por obxecto a comprensión dos trazos básicos da Calidade Total e o modo de xestionala (Xestión da Calidade Total), así como coñecer as ferramentas de calidade de aplicación dentro dun proceso de mellora continua, e o cálculo dos custos relacionados coa xestión da calidade.			

Competencias

Code	
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
CB5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.
CG1	Recuperar e analizar información pertinente e oportuna proveniente de fontes diversas en condicións óptimas de custo e tempo
CG7	Demostrar a capacidade de análise crítica, reflexión, avaliación e síntese de ideas novas e complexas
CG10	Traballar en equipo.
CG11	Aplicar os coñecementos á resolución de problemas concretos.
CG13	Estudar dun modo auto-dirixido ou autónomo
CE11	Coñecer a evolución do concepto de calidade e das formas da súa xestión para unha mellor comprensión do concepto de calidade total, e todas as súas implicacións estratéxicas e as súas relacións coa actuación socialmente responsable da empresa e a preservación do medio ambiente
CT3	Difusión e divulgación de ideas en contextos tanto académicos como non especializados

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Distinguir entre o diferentes concepto de calidade e dos seus modos de xestión, habidos ao longo de toda a súa evolución histórica, co fin de identificar os trazos cruce da calidade total e a xestión da calidade total e o seu valor estratéxico como vantaxe competitiva	CB2 CB3 CB5 CG13 CE11
Identificar e distinguir entre os distintos custos da calidade e a non calidade	CB2 CB3 CB5 CG13 CE11
Resolver problemas de cálculo de custos de calidade e de non calidade	CB2 CB3 CB5 CG1 CG10 CG11 CG13 CE11

Identificar, e en consecuencia, distinguir entre as diferentes ferramentas e técnicas que permiten desenvolver a actividade dunha empresa baixo a perspectiva da xestión da calidade total, de aplicación tanto na fase de planificación e deseño de produtos e procesos, como no propio proceso produtivo	CB2 CB3 CB5 CG13 CE11
Aplicar as diferentes ferramentas e técnicas que permiten desenvolver a actividade dunha empresa baixo a perspectiva da xestión da calidade total, de aplicación tanto na fase de planificación e deseño de produtos e procesos, como no propio proceso produtivo	CB2 CB3 CB5 CG1 CG7 CG10 CG11 CG13 CE11 CT3

Contidos

Topic

As BASES DA CALIDADE TOTAL E A súa XESTIÓN	Tema 1. Concepto de Calidade: A Calidade Total Tema 2. Xestión de Calidade Total ou Total Quality Management (TQM) Tema 3. Custos asociados á calidade
A CALIDADE NO DESEÑO E A PRODUCCIÓN	Tema 4. A calidade no deseño: Planificación da calidade Tema 5. A Calidade na produción: Control e mellora de procesos

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas de forma autónoma	22.5	19	41.5
Lección maxistral	10.5	19	29.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	30	31
Exame de preguntas obxectivas	1	22	23

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Resolución personalizada de problemas do alumnado á hora de entender os coñecementos teóricos impartidos. as sesións de tutorización poderán realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, despacho virtual ou calquera outra utilidade da plataforma de teledocencia que estableza o profesorado, ...), sempre baixo a modalidade de concertación previa.
Resolución de problemas de forma autónoma	Resolución personalizada de problemas do alumnado á hora de levar á práctica os coñecementos teóricos adquiridos. as sesións de tutorización poderán realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, despacho virtual ou calquera outra utilidade da plataforma de teledocencia que estableza o profesorado, ...), sempre baixo a modalidade de concertación previa.
Tests	Description
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución personalizada de problemas do alumnado á hora de levar á práctica os coñecementos teóricos adquiridos. as sesións de tutorización poderán realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, despacho virtual ou calquera outra utilidade da plataforma de teledocencia que estableza o profesorado, ...), sempre baixo a modalidade de concertación previa.
Exame de preguntas obxectivas	Resolución personalizada de problemas do alumnado á hora de entender os coñecementos teóricos impartidos. as sesións de tutorización poderán realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, despacho virtual ou calquera outra utilidade da plataforma de teledocencia que estableza o profesorado, ...), sempre baixo a modalidade de concertación previa.

Avaliación						
	Description	Qualification	Evaluated Competences			
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.	60	CB2 CB3 CB5	CG1 CG7 CG10 CG11 CG13	CE11	CT3
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba escrita individual na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/*as polo profesor. Desta maneira, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu.	28	CB2 CB3 CB5	CG1 CG7 CG11	CE11	
Exame de preguntas obxectivas	Proba escrita individual para avaliar os coñecementos teóricos da materia	12	CB2 CB3 CB5	CG13	CE11	

Other comments on the Evaluation

Con independencia da convocatoria (ordinaria ou segunda oportunidade), alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar a ser avaliado cun exame final que suporá o 100% da cualificación.

Os alumnos que non participen na avaliación continua terán que superar un exame que avaliará tanto os coñecementos teóricos como prácticos da materia, así como a presentación de todas as evidencias dos traballos de aula realizados polos alumnos de avaliación continua.

En tódalas modalidades de avaliación, é necesario ter polo menos un 5 en cada proba de avaliación

Todas as especificacións atoparanse claramente detalladas na plataforma de Teledocencia da Universidade de Vigo no documento 'Condiciones da materia'

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o curso académico. No entanto, o calendario pode ser modificado ao longo do curso por algún imprevisto. As datas dos exames poderanse consultar no Calendario Docente do MAiE (Dispoñible en MooVi no Espazo Común e na web do MAiE: <http://maiersc.webs.uvigo.es/>).

Observación: Calquera evidencia de traballos e probas plagiados ou copiados suporá unha cualificación de suspenso nas dúas convocatorias.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

CUATRECASAS, L, **Gestión Integral de la Calidad. Implantación, Control y Certificación**, 2ª edición., Gestión 2000, 2010

GONZÁLEZ GAYA, C.; DOMINGO NAVAS, R y SEBASTIÁN PÉREZ, M.A, **Técnicas de Mejora de la Calidad**, 3ª Ed, Universidad Nacional de Educación a Distancia (UNE, 2008

SANGÜESA, M.; MATEO, R.; ILZARBE, L., **Teoría y Práctica de la Calidad.**, Thompson, 2006

CAMISÓN, C.; CRUZ, S.; GONZÁLEZ, C., **Gestión de la Calidad: Conceptos, Enfoques, Modelos y Sistemas.**, Pearson. Prentice Hall, 2007

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Sistemas Normalizados de Xestión: Calidade, Medioambiente, Seguridade e Saúde no Traballo/V03M134V01207

IDENTIFYING DATA**Inversión e Financiación Socialmente con Criterios de Sostibilidade**

Subject	Inversión e Financiación Socialmente con Criterios de Sostibilidade			
Code	V03M134V01203			
Study programme	Máster Universitario en Administración Integrada de Empresas e Responsabilidade Social Corporativa			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	3	Mandatory	1	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Organización de empresas e márketing			
Coordinator	Sinde Cantorna, Ana Isabel			
Lecturers	Sinde Cantorna, Ana Isabel			
E-mail	asinde@uvigo.es			
Web				
General description	Trata de formar ao alumnado sobre aspectos avanzados de investimento e financiamento baixo unha perspectiva de control de xestión estratéxico para directivos. Nesta materia revisarase o impacto das principais decisións estratéxicas nos ámbitos de investimento e financiamento.			

Competencias

Code	
CB1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoito nun contexto de investigación.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
CB4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
CB5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.
CG1	Recuperar e analizar información pertinente e oportuna proveniente de fontes diversas en condicións óptimas de custo e tempo
CG2	Interpretar e dominar destrezas asociados con ese campo.
CG3	Demostrar un entendemento sistemático do campo de estudo derivado do entendemento e integración de distintos enfoques teóricos
CG4	Demostrar a habilidade de concibir, deseñar, implementar e adaptar un proceso substancial coa suficiente integridad intelectual
CG5	Aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novas ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo
CG6	Integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos
CG7	Demostrar a capacidade de análise crítica, reflexión, avaliación e síntese de ideas novas e complexas
CG8	Organizar, planificar e desenvolver estratexias para levar a cabo un traballo
CG9	Comunicar as súas conclusións -e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan- a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades
CG10	Traballar en equipo.
CG11	Aplicar os coñecementos á resolución de problemas concretos.
CG12	Adaptarse a novas situacións
CG13	Estudar dun modo auto-dirixido ou autónomo
CE12	Comprender os coñecementos pertinentes relacionados con xestión financeira socialmente responsable
CE13	Comprender e aplicar todos os aspectos relacionados coa auditoría social
CT1	Difusión de resultados e conclusións dos estudos, a través de presentacións orais e escritas que aborden ideas relacionadas coa RSC na xestión integral da empresa

CT2	Manexo de técnicas e ferramentas informáticas e de xestión para obtención de información, tratamento e procesamento de datos, e posterior utilización
CT3	Difusión e divulgación de ideas en contextos tanto académicos como non especializados
CT4	Reflexión sobre responsabilidades sociais e éticas

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Ser capaz de realizar un sistema de control de xestión da empresa	CB1
Ser capaz de interpretar indicadores de control de xestión estratéxico.	CB2
Difusión de resultados e conclusións dos estudos, a través de presentacións orais e escritas que aborden ideas relacionadas coa *RSC na xestión integral da empresa.	CB3
Manexo de técnicas e ferramentas informáticas e de xestión para obtención de información, tratamento e procesamento de datos, e posterior utilización.	CB4
Difusión e divulgación de ideas en contextos tanto académicos como non especializados	CB5
Reflexión sobre responsabilidades sociais e éticas	CG1
	CG2
	CG3
	CG4
	CG5
	CG6
	CG7
	CG8
	CG9
	CG10
	CG11
	CG12
	CG13
	CE12
	CE13
	CT1
	CT2
	CT3
	CT4

Contidos

Topic

Tema 1- Implicacións da estratexia empresarial no investimento e financiamento. A *DPO.

Tema 2- Visión conxunta da xestión do investimento e o financiamento da empresa no equilibrio económico-financieiro.

Tema 3- Control de xestión e cadro de mando integral para a xestión responsable da empresa. O balance scorecard de Kaplan e Norton

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	12.5	11	23.5
Estudo de casos	12.5	19	31.5
Traballo	0	20	20

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	As clases teóricas exporán os principais contidos dos distintos temas, desenvolvendo con máis detalle os puntos de maior complexidade. Acompañaranse de exemplos de empresas galegas
Estudo de casos	Efectuaranse diversas actividades dirixidas a afianzar os coñecementos adquiridos polo *estudiantado nas clases teóricas a *traves de estudos de casos.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Estudo de casos	Realizarase un seguimento do traballo individual e atención personalizada na aula para resolver as dúbidas que vaian xurdindo. Usaranse ordenadores para os casos de forma que o alumnado adquira destreza no manexo da folla de cálculo, para o que se darán suxestións de funcionamento.

Tests	Description
Traballo	Cada traballo terá atención personalizada, sendo a natureza do traballo o mesmo traballo para todos. Si así se require, poderán realizarse sesións específicas de atención para cada grupo, incluíndo unha presentación sintética dos resultados do traballo

Avaliación					
	Description	Qualification	Evaluated	Competences	
Estudo de casos	Resolución de exercicios, casos ou supostos sobre contidos e conceptos desenvolvidos na materia	45	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CE12 CE13	CT1 CT2 CT3 CT4
Traballo	Elaboración de indicadores e comentarios de control de xestión dunha empresa, proxecto que o alumno debe realizar en base ao modelo explicado en sesións teóricas	55	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CG13	CE12 CE13	

Other comments on the Evaluation

O MAiE segue un sistema de avaliación continua. Os alumnos que non alcancen o mínimo necesario para ser avaliados mediante o sistema de avaliación continua, terían dereito a ser avaliados sobre a nota máxima mediante a realización dunha proba escrita adicional, ademais da realización dos traballos encargados durante as clases e a elaboración do proxecto. A data, lugar e horario da proba será posta a disposición do alumnado por parte da coordinación do Mestrado de maneira oportuna.

Asdadas dos exames poderanse consultar na web do MAiE (<http://maiersc.webs.uvigo.es/>).

Observación: Calquera evidencia de traballos e probas plaxiados ou copiados suporá unha cualificación de suspenso nas dúas convocatorias.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

González-Loureiro, Miguel, **Apuntes de clase**, 2017

Cibrán Ferraz, P., Prado Román, C., Crespo Cibrán, M. Á., & Huarte Galbán, C., **Planificación financiera**, ESIC Editorial., 2013

Ferraz, M. P. C., **Gestión financiera**, Tórculo Edicións., 1997

Guerras-Martín, L.A. y Navas-López, J.E., **Dirección Estratégica de la Empresa. Teoría y aplicaciones. Parte III, Capítulos 14, 15 y 16.**, 5ª ed, 2015

Complementary Bibliography

Bueno, E. Salmador, M.P. Merino, C. y Martín, J.I., **"Dirección Estratégica. Desarrollo de la estrategia y análisis de casos. Capítulo 10: Control de la Estrategia, el Balanced Scorecard.**, Ed. Pirámide., 2006

BIC-Galicia, **Manuais prácticos da Peme: cómo elaborar o cadro de mando.**, 2009

Orbis, **Base de datos SABI**, acceso a través de biblioteca, contraseña: la de la cuenta de correo, usuario: cuenta@alumnos.uvigo.es,

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Contabilidade Social/V03M134V01204

Dirección Estratéxica/V03M134V01103

Other comments

Requírense coñecementos básicos sobre Investimento e Financiamento Empresarial, especialmente relativos ás contas anuais dunha empresa. Para aqueles alumnos que non posúan estes coñecementos, o docente facilitará material adicional

IDENTIFYING DATA**Contabilidade Social**

Subject	Contabilidade Social			
Code	V03M134V01204			
Study programme	Máster Universitario en Administración Integrada de Empresas e Responsabilidade Social Corporativa			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	3	Mandatory	1	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department				
Coordinator	Comesaña Benavides, Fernando			
Lecturers	Comesaña Benavides, Fernando			
E-mail	fercoben@uvigo.es			
Web				
General description	Materia que relaciona a existencia do sistema de información contable coa adecuada relación da empresa coa sociedade			

Competencias

Code	
CB1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoito nun contexto de investigación.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
CB4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
CB5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.
CG1	Recuperar e analizar información pertinente e oportuna proveniente de fontes diversas en condicións óptimas de custo e tempo
CG2	Interpretar e dominar destrezas asociados con ese campo.
CG3	Demostrar un entendemento sistemático do campo de estudo derivado do entendemento e integración de distintos enfoques teóricos
CG4	Demostrar a habilidade de concibir, deseñar, implementar e adaptar un proceso substancial coa suficiente integridad intelectual
CG5	Aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novas ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo
CG6	Integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos
CG7	Demostrar a capacidade de análise crítica, reflexión, avaliación e síntese de ideas novas e complexas
CG8	Organizar, planificar e desenvolver estratexias para levar a cabo un traballo
CG9	Comunicar as súas conclusións -e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan- a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades
CG10	Traballar en equipo.
CG11	Aplicar os coñecementos á resolución de problemas concretos.
CG12	Adaptarse a novas situacións
CG13	Estudar dun modo auto-dirixido ou autónomo
CE12	Comprender os coñecementos pertinentes relacionados con xestión financeira socialmente responsable
CE13	Comprender e aplicar todos os aspectos relacionados coa auditoría social
CT1	Difusión de resultados e conclusións dos estudos, a través de presentacións orais e escritas que aborden ideas relacionadas coa RSC na xestión integral da empresa
CT2	Manexo de técnicas e ferramentas informáticas e de xestión para obtención de información, tratamento e procesamento de datos, e posterior utilización
CT3	Difusión e divulgación de ideas en contextos tanto académicos como non especializados
CT4	Reflexión sobre responsabilidades sociais e éticas

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
Comprender a necesidade da existencia do sistema de información contable	CB1 CE12
Saber realizar procesos no sistema de información contable para garantir o adecuado reflexo da información da empresa relevante para os axentes internos e externos da mesma	CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CG13 CE12 CE13 CT1 CT2 CT3 CT4
Coñecer e compartir a visión da importancia da contabilidade como medio para fortalecer a responsabilidade social da empresa	CE13 CT2 CT3 CT4

Contidos

Topic	
1-Necesidade da Contabilidade.	Rudimentos Contabilidade de partida simple Contabilidad de partida dobre Contabilidade con soporte de sistemas
2-Finalidade da Contabilidade. Aspecto Social	Aspecto formal Aspecto social
3-Evolución de la Contabilidad Social	Evolución pasada Aspectos futuros

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	11	19	30
Estudo de casos	4.5	16	20.5
Resolución de problemas	4.5	15	19.5
Foros de discusión	0	5	5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición dos contidos plantexados na estrutura do temario, presentado teorías e correntes de actuación actualmente vixentes. Plantexaránse exemplos e cuestións de aplicación práctica ó tecido empresarial sobre os contidos presentados.
Estudo de casos	Formulación de casos relevantes de estudo, sobre os que os alumnos deberán analizar os niveis en que se utiliza a contabilidade social.
Resolución de problemas	Formulación de problemas aos que o alumnado debe buscar unha solución de acordo coas teorías e métodos expostos nas clases teóricas.
Foros de discusión	Espazo de discusión sobre noticias introducidas polos docentes como obxecto de debate e participación no mesmo con achegas abertas.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Estudo de casos	Realizarse un seguimiento efectivo para a realización destas tarefas
Lección maxistral	Realizarse ao finalizar as sesións
Resolución de problemas	Realizarse presencialmente ou de maneira remota a través da plataforma de teledocencia
Foros de discusión	Realizarse interactivamente no propio foro

Avaliación						
	Description	Qualification	Evaluated	Competences		
Estudo de casos	Valoración efectuada nas sesións dedicadas á exposición e análise de casos de maneira persoal.	50	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CG13	CE12 CE13	CT1 CT2 CT3 CT4
Resolución de problemas	Valoración efectuada nas sesións dedicadas á resolución de exercicios de casos.	50	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CG13	CE12 CE13	CT1 CT2 CT3 CT4

Other comments on the Evaluation

O MAiE segue un sistema de avaliación continua.

Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar a ser avaliado cun exame final que avaliará tanto os coñecementos teóricos como prácticos impartidos na materia a realizar nas datas establecidas nas convocatorias oficiais e que suporá o 100% da cualificación.

As datas dos exames poderanse consultar no Calendario Docente do MAiE (Dispoñible en MooVi no Espazo Común e na web do MAiE: <http://maiersc.webs.uvigo.es/>).

Observación: Calquera evidencia de traballos e probas plaxiados ou copiados suporá unha cualificación de suspenso nas dúas convocatorias.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Mathews, M. R., **Socially responsible accounting**,

Mathews, M. R. y Perera, M.H., **Accounting Theory and Development**,

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

A Responsabilidade Social na Empresa/V03M134V01101

Other comments

É de utilidade, pero non imprescindible, ter coñecementos previos de Contabilidade Empresarial

IDENTIFYING DATA				
Traballo Fin de Máster				
Subject	Traballo Fin de Máster			
Code	V03M134V01206			
Study programme	Máster Universitario en Administración Integrada de Empresas e Responsabilidade Social Corporativa			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	13	Mandatory	1	2c
Teaching language	Castelán Galego Inglés			
Department				
Coordinator	Crespo Franco, Tony			
Lecturers	Comesaña Benavides, Fernando Crespo Franco, Tony			
E-mail	tcrespo@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal/			
General description				

Competencias

Code	
CB1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoitado nun contexto de investigación.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
CB4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
CB5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.
CG1	Recuperar e analizar información pertinente e oportuna proveniente de fontes diversas en condicións óptimas de custo e tempo
CG2	Interpretar e dominar destrezas asociados con ese campo.
CG3	Demostrar un entendemento sistemático do campo de estudo derivado do entendemento e integración de distintos enfoques teóricos
CG4	Demostrar a habilidade de concibir, deseñar, implementar e adaptar un proceso substancial coa suficiente integridad intelectual
CG5	Aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novas ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo
CG6	Integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos
CG7	Demostrar a capacidade de análise crítica, reflexión, avaliación e síntese de ideas novas e complexas
CG8	Organizar, planificar e desenvolver estratexias para levar a cabo un traballo
CG9	Comunicar as súas conclusións -e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan- a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades
CG10	Traballar en equipo.
CG11	Aplicar os coñecementos á resolución de problemas concretos.
CG12	Adaptarse a novas situacións
CG13	Estudar dun modo auto-dirixido ou autónomo
CE1	Interpretar a nova realidade social e a súa aplicación ás tarefas da dirección e organización de empresas, á análise prospectivo da competitividade e ao impulso do desenvolvemento organizativo
CE2	Identificar cales son os stakeholders e entender a súa importancia
CE3	Comprender as implicacións do comportamento ético na estratexia empresarial e nos procesos de toma de decisións, e a súa relación coa motivación, liderado e cultura empresarial
CE4	Coñecer os sistemas de xestión, normas, verificación e posibles certificacións da RSC

CE5	Deseñar e implementar estratexias competitivas coherentes co tamaño empresarial e a contorna, baseándose en vantaxes competitivas resultantes da RSC
CE6	Elaborar memorias de sostenibilidade
CE7	Coñecer o concepto, evolución e importancia do Marketing Responsable na estratexia empresarial
CE8	Valorar a pertinencia da mobilización de recursos e as posibilidades intermedias entre xerarquía e mercado (internalización vs. externalización).
CE9	Integrar e implementar os diferentes sistemas de xestión normalizados de I D I, calidade e medioambiente no proceso de planificación estratéxica da empresa tendo en consideración a súa responsabilidade social corporativa.
CE10	Coñecer e manexar a terminoloxía e os procedementos metodolóxicos propios da xestión de recursos humanos aplicando criterios de responsabilidade social corporativa
CE11	Coñecer a evolución do concepto de calidade e das formas da súa xestión para unha mellor comprensión do concepto de calidade total, e todas as súas implicacións estratéxicas e as súas relacións coa actuación socialmente responsable da empresa e a preservación do medio ambiente
CE12	Comprender os coñecementos pertinentes relacionados con xestión financeira socialmente responsable
CE13	Comprender e aplicar todos os aspectos relacionados coa auditoría social
CT1	Difusión de resultados e conclusións dos estudos, a través de presentacións orais e escritas que aborden ideas relacionadas coa RSC na xestión integral da empresa
CT2	Manexo de técnicas e ferramentas informáticas e de xestión para obtención de información, tratamento e procesamento de datos, e posterior utilización
CT3	Difusión e divulgación de ideas en contextos tanto académicos como non especializados
CT4	Reflexión sobre responsabilidades sociais e éticas

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Saber aplicar os coñecementos adquiridos no Máster a un traballo académico ou actividade empresarial concreta baixo a supervisión/dirección dun ou varios titores	CB1 CB2 CB3 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG10 CG11 CG12 CG13 CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CT1 CT2
Saber presentar e defender adecuadamente os resultados do seu traballo	CB4 CG2 CG3 CG7 CG9 CG11 CT1 CT3 CT4

Contidos

Topic

O Traballo Fin de Máster tratará sobre un TFM ACADÉMICO proxecto integral que recolla, amplíe e aplique os TFM PRÁCTICO coñecementos e capacidades adquiridos nas materias cursadas polo estudante

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Presentación	5	50	55
Traballo tutelado	4	266	270

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Presentación	O TFM presentarase ante un tribunal, unha vez que teña o visto e prace do titor.
Traballo tutelado	O alumno realizará o Traballo Fin de Máster baixo a supervisión dun titor con reunións periódicas entre ambos. Haberá unha sesión inicial na que se expoñerán as directrices que guiarán a realización do traballo e un conxunto de reunións de seguimento. O TFM pode ser académico ou aplicado a partir de prácticas en empresas.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Supervisión do alumno polo Titor no seu traballo e tutorías co profesor de maneira individualizada en horarios de tutoría do profesor. As sesións de tutorización poderán realizarse polos medios telemáticos fixados polo profesorado, baixo a modalidade de concertación previa.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated	Competences
Presentación	Presentación Oral do TFM diante dun tribunal	40	CB4 CG2 CG3 CG7 CG9 CG11	CT1 CT3 CT4
Traballo tutelado	O TFM realízase polo alumno baixo a tutorización dun profesor que revisará o seu traballo autónomo. Ademais, realizaranse varias sesións maxistras nas que se farán recomendacións xerais para a realización deste tipo de traballos. O alumno expoñerá e defenderá o Traballo Fin de Máster diante dun tribunal.	60	CB1 CB2 CB3 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG8 CG10 CG11 CG12 CG13	CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13

Other comments on the Evaluation

Para a superación desta materia é requisito ineludible a súa defensa pública diante dun tribunal. Para realizar esta defensa é imprescindible ter superado a totalidade das restantes materias do Máster e o visto e prace do titor/a de o TFM.

A defensa poderase realizar na convocatoria ordinaria ou extraordinaria. As dúas datas estarán fixadas no calendario académico do curso correspondente.

Observación: Calquera evidencia de traballos plaxiados ou copiados suporá unha cualificación de suspenso nas dúas convocatorias.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Clanchy, J. y Ballard, B., *Cómo se hace un trabajo académico. guía practica para estudiantes universitarios*, Presnas Universitarias de Zaragoza,

INE Contabilidad Nacional Trimestral de España,,

<http://www.ine.es/jaxi/menu.do?jsessionid=BB94B4B32B26488E96F951C3C75166CF.jaxi01?type=pcaxis&path=%2Ft35%2Fp009&file=inebase&L=0>,

INE, Directorio Central de Empresas (DIRCE), <http://www.ine.es/jaxi/menu.do?type=pcaxis&path=/t37/p201/&file=inebase>,

SABI, *base de datos con información sobre balances empresariales*,

INE Anuario Estadístico, http://www.ine.es/prodyser/pubweb/anuarios_mnu.htm.

Recomendacións

Other comments

As datas de presentación e defensa do TFM e de todas as datas relacionadas poderá consultarse no Calendario Docente do MAiE (Dispoñible en MooVi no Espazo Común e na web do MAiE: (<http://maiersc.webs.uvigo.es/>)).

Toda a información e documentación estará dispoñible a través de MooVi na materia Traballo Fin de Master.

IDENTIFYING DATA**Sistemas Normalizados de Xestión: Calidade, Medioambiente, Seguridade e Saúde no Traballo**

Subject	Sistemas Normalizados de Xestión: Calidade, Medioambiente, Seguridade e Saúde no Traballo			
Code	V03M134V01207			
Study programme	Máster Universitario en Administración Integrada de Empresas e Responsabilidade Social Corporativa			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	5	Mandatory	1	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department				
Coordinator	Fernández González, Arturo José			
Lecturers	Fernández González, Arturo José			
E-mail	ajfdez@uvigo.es			
Web				
General description	Esta materia adícase aos sistemas de xestión empresarial, con especial atención á xestión da calidade, o medio ambiente e a seguridade e saúde no traballo, e os modelos existentes, en xeral internacionais, para os mesmos (normas ISO 9000 e 14000, Regulamento EMAS, ISO 45001, etc.). En primeiro lugar, expóñense os conceptos de normalización, certificación e acreditación. A continuación, estúdanse os fundamentos dos diferentes sistemas de xestión con relación ás súas correspondentes normas internacionais, prestando atención ás súas connotacións coa Responsabilidade Social Empresarial e a mellora da competitividade da empresa. Finalmente, proporciónanse claves para a súa correcta implantación e mantemento no tempo.			

Competencias

Code				
CB1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoito nun contexto de investigación.			
CB4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.			
CG2	Interpretar e dominar destrezas asociados con ese campo.			
CG3	Demostrar un entendemento sistemático do campo de estudo derivado do entendemento e integración de distintos enfoques teóricos			
CG4	Demostrar a habilidade de concibir, deseñar, implementar e adaptar un proceso substancial coa suficiente integridad intelectual			
CG5	Aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo			
CG6	Integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos			
CG8	Organizar, planificar e desenvolver estratexias para levar a cabo un traballo			
CG9	Comunicar as súas conclusións -e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan- a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades			
CG10	Traballar en equipo.			
CG11	Aplicar os coñecementos á resolución de problemas concretos.			
CG12	Adaptarse a novas situacións			
CE9	Integrar e implementar os diferentes sistemas de xestión normalizados de I D I, calidade e medioambiente no proceso de planificación estratéxica da empresa tendo en consideración a súa responsabilidade social corporativa.			
CT1	Difusión de resultados e conclusións dos estudos, a través de presentacións orais e escritas que aborden ideas relacionadas coa RSC na xestión integral da empresa			
CT2	Manexo de técnicas e ferramentas informáticas e de xestión para obtención de información, tratamento e procesamento de datos, e posterior utilización			
CT4	Reflexión sobre responsabilidades sociais e éticas			

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
-------------------	-------------

Coñecer en que consiste a normalización, a certificación e a acreditación, e saber distinguir entre os devanditos conceptos	CB1 CB4 CG2 CG9 CG11 CE9
Coñecer os fundamentos da normativa ISO 9000 e dos sistemas de xestión da calidade	CB1 CB4 CG2 CG3 CG4 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE9 CT1
Coñecer o uso de ferramentas de mellora da calidade de forma coherente cos conceptos básicos dos sistemas de xestión da calidade segundo ISO 9000	CB1 CB4 CG2 CG3 CG4 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE9 CT1 CT2
Coñecer aspectos básicos da lexislación en materia medioambiental e de seguridade e saúde no traballo	CB1 CG2 CG3 CG5 CG6 CG9 CG11 CE9 CT4
Coñecer os fundamentos da normativa ISO 14000 e e dos sistemas de xestión medioambiental, así como do Regulamento EMAS	CB1 CB4 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE9 CT1 CT4

Coñecer os fundamentos da norma ISO 45001 e dos sistemas de xestión da seguridade e saúde no traballo.

CB1
CB4
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE9
CT1
CT4

Contidos

Topic

1. Normalización, certificación e acreditación.	1.1. Normalización 1.2. Certificación 1.3. Acreditación
2. Modelos de xestión da calidade: ISO 9000	2.1. A norma ISO 9001 2.2. Deseño, desenvolvemento e implantación dun sistema de xestión da calidade segundo ISO 9000
3. A xestión medioambiental	3.1. Introducción á xestión medioambiental 3.2. Lexislación medioambiental
4. Modelos de xestión medioambiental: ISO 14000 e Regulamento EMAS	4.1. A norma ISO 14001 4.2. Deseño, desenvolvemento e implantación dun sistema de xestión medioambiental segundo ISO 14000 4.3. O Regulamento EMAS 4.4. Comparativa ISO 14000 vs EMAS
5. Modelos de xestión da seguridade e saúde no traballo: ISO 45001	5.1. A norma ISO 45001 5.2. Deseño, desenvolvemento e implantación dun sistema de xestión da seguridade e saúde no traballo segundo ISO 45001
6. Modelos de xestión da RSC: ISO 26000 e outros referenciais	6.1. A norma ISO 26000 6.2. Outros referenciais de xestión da RSC

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	20	40	60
Prácticas con apoio das TIC	5	5	10
Estudo de casos	4	1	5
Exame de preguntas obxectivas	1	11	12
Traballo	0	38	38

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Prácticas con apoio das TIC	Traballo na aula utilizando medios informáticos (esencialmente ferramentas ofimáticas tipo Excel).
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvolo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticarlo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvolo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticarlo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Prácticas con apoio das TIC Traballo na aula utilizando medios informáticos (esencialmente ferramentas ofimáticas tipo Excel).

Tests	Description
Traballo	Atención personalizada sobre o traballo que realizarán.

Avaliación						
	Description	Qualification	Evaluated	Competences		
Exame de preguntas obxectivas	Probas que avalían o coñecemento que inclúen preguntas con diferentes alternativas de resposta, ou cuestións de resposta curta.	30	CB1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG9 CG11	CE9	CT4	
Traballo	Avaliarase un conxunto de traballos realizado polo alumnado	70	CB1 CB4 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE9	CT1 CT2 CT4	

Other comments on the Evaluation

O MAiE segue un sistema de avaliación continua. Os alumnos/as poderán superar a materia por avaliación continua presentando e superando os traballos encomendados polo profesor (70% da calificación) e superando un exame de preguntas obxectivas (30% da calificación) que se fará na última hora de clase da materia.

Aqueles alumnos/as que non cumpran algunha destas condicións ou non acaden o 50% da cualificación na avaliación continua, terán que acudir á convocatoria oficial. Nas convocatorias oficiais esixirase un exame que avaliará tanto os coñecementos teóricos como prácticos da materia, polo que incluírá cuestións teóricas e exercicios ou casos prácticos.

Con independencia da convocatoria (ordinaria ou segunda oportunidade), alternativamente ao sistema de avaliación continua, o alumno/a poderá optar a ser avaliado/a cun exame final que suporá o 100% da calificación.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o curso académico correspondente. Nembargantes, o calendario pode ser modificado ao longo do curso por algún imprevisto. As datas dos exames poderanse consultar no Calendario Docente do MAiE (Dispoñible en MooVi no Espazo Común e na web do MAiE: <http://maiersc.webs.uvigo.es/>).

Observación: Calquera evidencia de traballos ou probas plaxiados ou copiados suporá unha cualificación de suspenso nas dúas convocatorias.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

CAMISÓN, C.; CRUZ, S.; GONZÁLEZ, T., **Gestión de la Calidad: conceptos, enfoques, modelos y sistemas**, Pearson-Prentice Hall, Madrid,

SEOÁNEZ CALVO, M. y ANGULO AGUADO, I., **Manual de Gestión Medioambiental de la Empresa: Sistemas de Gestión Medioambiental, Auditorías Medioambientales, Evaluaciones de Impacto Ambiental.**, Díaz de Santos, Madrid,

CUADERNOS IMPIVA, **Aspectos medioambientales. Identificación y evaluación**, AENOR/IMPIVA, Valencia,

GONZÁLEZ GAYA, C.; DOMINGO NAVAS, R.; SEBASTIÁN PÉREZ, M.A., **Técnicas de mejora de la calidad**, UNED, Madrid,

HAYES, B.E., **Cómo medir la satisfacción del cliente. Desarrollo y utilización de cuestionarios**, Ediciones Gestión 2000, S.A., Barcelona,

ISO, **UNE-EN ISO 9001:2015**, UNE (AENOR),

ISO, **UNE-EN ISO 14001:2015**, UNE (AENOR),

ISO, **ISO 45001:2018**, UNE (AENOR),

Complementary Bibliography

CUATRECASAS, L., **Gestión Integral de la Calidad. Implantación, Control y Certificación**, Gestión 2000, Barcelona,

BELLAICHE, M., **Después de la certificación ISO 9001**, AENOR Ediciones, Madrid,

DEMING, W.E., **Calidad, productividad y competitividad. La salida de la crisis**, Ediciones Díaz de Santos, S.A., Madrid,

GRYNA, F.M.; CHUA, R.C.H.; DEFEO, J.A., **Método Juran. Análisis y Planeación de la calidad**, McGraw-Hill, México D.F.,

IHOBE, **Indicadores Medioambientales para la Empresa**, IHOBE, País Vasco,

ISHIKAWA, K., **Introducción al Control de Calidad**, DÍAZ DE SANTOS, 1994

JONQUIÈRES, M., **Manual de auditoría de los sistemas de gestión**, AENOR Ediciones, Madrid,

JURAN, J.M.; BLANTON, A., **Manual de Calidad**, McGraw-Hill, México D.F.,

www.aenor.es,

www.iso.ch,

<http://www.cmati.xunta.es/>,

http://ec.europa.eu/environment/emas/index_en.htm,

www.enac.es,

<http://www.insht.es>,

UNE (AENOR),

CONFEDERACIÓN CANARIA DE EMPRESARIOS, **Manual de Prevención de Riesgos Laborales. 660 Preguntas y Respuestas sobre la Prevención**, Confederación Canaria de Empresarios, CEOE,

ISO, **UNE-ISO 26000:2012**, UNE (AENOR),

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Xestión da Calidade Total/V03M134V01201

Subjects that it is recommended to have taken before

Xestión da Calidade Total/V03M134V01201